

Forankring af erhvervsrettet uddannelse til unge med kognitivt handicap

11. januar 2022

Glad Fonden har siden 2013 med støtte fra staten, Den. A.P. Møllerske Støttefond og medfinansiering fra kommunerne udviklet og afprøvet velfungerende modeller for erhvervsrettet uddannelse til unge med kognitivt handicap. Derigennem har vi sammen med virksomheder, kommuner og erhvervsskoler i Aarhus, Esbjerg og København opnået viden om, hvilke vilkår og støttemuligheder, der fremmer et godt læringsmiljø for de unge, så de gennemfører og afslutter en erhvervsrettet uddannelse på et kompetenceniveau, der medfører, at de efterfølgende kommer i job. I en lovgivningsproces omkring erhvervsrettet uddannelse til unge med kognitive handicap anbefaler Glad Fonden:

Målgruppen er unge mellem 18-30 år, der har afsluttet en STU. Der bør være mulighed for at fravige krav om STU og alder 1-2 år under/over ud fra en individuel vurdering – f.eks. for unge der på grund af alder ikke kan optages på STU og ikke vurderes at kunne gennemføre en FGU. Målgruppen er karakteriseret ved at profitere af et læringsmiljø, der tilbyder struktur, forudsigelighed, tæt støtte og en høj grad af undervisningsdifferentiering samt praksislæring og teoriundervisning i tæt tilknytning til praksis både i tid og rum. De unge skal ved uddannelsesstart være selvtransporterende, og skal kunne møde i uddannelsen 25 timer om ugen.

Målgruppens omfang er vurderet til at udgøre lidt mere end 1/3 del af en afsluttende STU-årgang, hvor nogle sandsynligvis vil gå andre veje. Men dertil kommer de ovenfor nævnte unge i 'gråzonen' mellem STU og FGU, som ikke inden de fylder 25 år er kommet i gang med en uddannelse samt viden om det stigende antal af unge med fx en autisme diagnose, der er udfordret af uddannelse indenfor rammer af enten FGU eller EUD-forløb. En brutto målgruppe på ca. 450 elever per årgang på landsplan, vurderes derfor at være realistisk.

En uddannelsesramme med formål, adgang, struktur, indhold m.v. der fremgår af lovbekendtgørelse i Børne- og Undervisningsministeriet med dertil hørende kvalitetssikring gennem tilsyn. Forslag til uddannelsens placering – se illustration sidst i dette notat, hvor den erhvervsrettede Flexuddannelse er indtegnet. De unge skal ved optagelsen sikres et sammenhængende 2-årigt uddannelsesforløb.

Organisering af undervisningen for det enkelte uddannelseshold er virksomhedsforlagt, både hvad angår praksislæring og teoriundervisning. Forudsætningen herfor er, at de virksomheder, der indgår i uddannelsen, stiller et undervisningslokale til rådighed. Det er der gode erfaringer med i forsøgsperioden.

Brancher bør udbydes indenfor en vifte, der tilgodeser unge med forskellige interesser og udfordringer. I forsøgsprojektet er der udbudt uddannelse indenfor detail, lager, køkken og grøn service. Uddannelserne er målbeskrevet med læringsmål på flere niveauer og afsluttende eksamen med ekstern censor og som en deluddannelse med reference til bekendtgørelse og uddannelsesordning for erhvervsuddannelser til henholdsvis lagermedhjælper, salgsassistent, gastronom og den tidligere uddannelse til anlægsgartner assistent.

Institutionel forankring for teamet omkring de enkelte hold skal foregå i en regional enhed og med en tværgående koordinering på tværs af regionale enheder, der danner ramme om et fagligt miljø og den faglige og pædagogiske udvikling af uddannelsen på tværs af landet. Det faglige niveau og aftagervirksomhedernes behov for de dimitterende elevers arbejdskraft sikres gennem forpligtigende samarbejde mellem uddannelsesudbydere og udvalg, der repræsenterer arbejdsmarkedets parter.

Finansiering af uddannelsen ved staten gennem taxameter i BUVM. Dette er en forudsætning for kvaliteten i uddannelsen som forudsætter små hold på max 7 elever per 37 timers faglærer og derudover vejledning svarende til 18 ½ time per hold per uge.

Forsørgelsesgrundlag for elevgruppen kan enten være S.U. med handicaptillæg eller være kommunal finansieret uddannelsesydelse jævnfør Beskæftigelseslovgivningen, hvor der skal være en forpligtigelse til at uddannelsesinstitution og kommune samarbejder om at sikre de nødvendige støtteforanstaltninger. Dette på linje med STU-elever, der ikke er tilkendt førtidspension. Desuden fritages elever fra formuekrav ligesom i STU'en.

Visitationen foreslås at foregå i regi af de kommunale ungeenheder. På baggrund af en optagelsessamtale har uddannelsesinstitutionen mulighed for at fraråde indskrivning af unge, der fx er langt fra at kunne deltage i det fastlagte timetal.

Overgang til beskæftigelse understøttes ved at koordinere uddannelseslovgivningen med enkelte afvigelsesmuligheder eller revision af den nuværende LAB lov i forbindelse med regler om afklaring til f.eks. fleksjob. Det skal bl.a. sikre, at de unge forud for den afsluttende eksamen - på baggrund af en længere individuel virksomhedspraktik – får deres arbejdsevne vurderet af et rehabiliteringsteam, så de efter eksamen kan komme umiddelbart videre i job. Dette er med succes afprøvet og beskrevet i en model i forsøgsprojektet.¹

Flexuddannelsen i tal. I alt er 99 unge indskrevet på Flexuddannelsen i forsøgsperioden. 77 elever har gennemført uddannelse og er bestået, og de sidste 6 elever skal til eksamen sommeren 2022. En devaluering fra februar 2021 viser et gennemsnitligt fravær på 15 pct. i uddannelsesforløbet og et frafald på 13 pct. hvilket er lavere end på sammenlignelige ungdomsuddannelser. Fra første årgang er 87 pct. af eleverne videre i job.

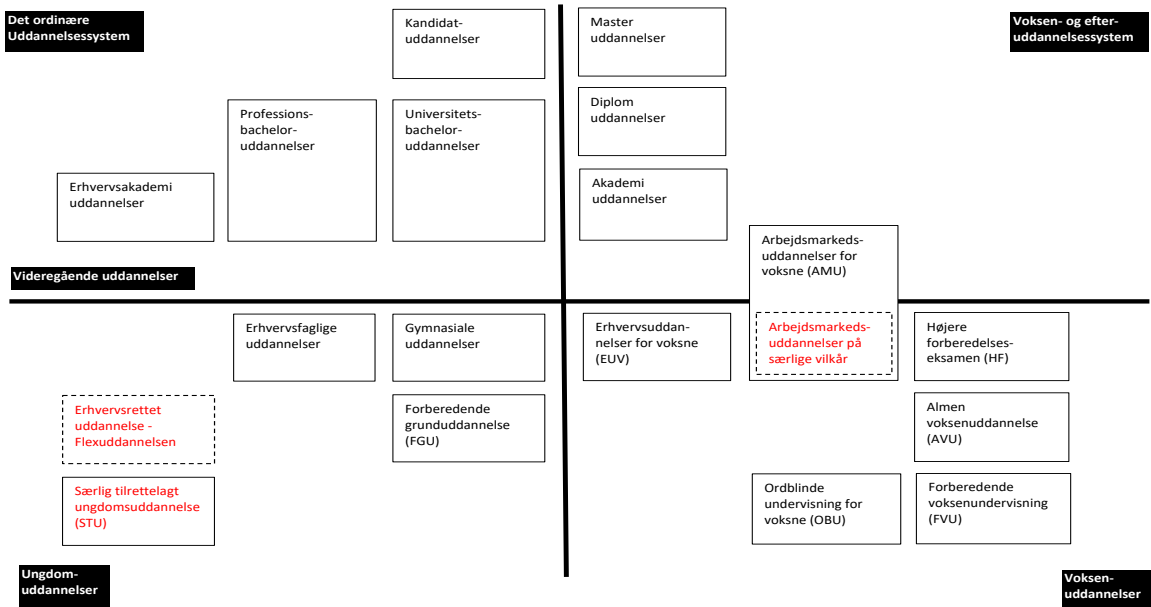
Dertil kommer et ekstra optag per 1. september 2021 og august 2022 med plads til i alt 70 elever finansieret af statslige puljer og kommunerne med henblik på at holde de samarbejdsstrukturer, der er udviklet med virksomheder, kommuner og erhvervsskoler i gang, indtil erfaringerne bliver forankret i lovgivning.

Mere information om Flexuddannelsen: <https://www.gladuddannelse.dk/flex/>

Film på ca. 10 min. hvor 3 elever fortæller, hvordan det er at gået dem efter afsluttet Flexuddannelse [Flexjob er drømmejob efter endt uddannelse](#)

¹ Hvor Flexuddannelsen har fokus på uddannelse, er der i andre projekter med fokus på job til målgruppen også erfaringer med overgangen til beskæftigelse efter endt uddannelse. Det gælder fx 'KLAP Job – Job til mennesker med handicap' og 'Klar til Start – særlig tilrettelagte ansættelsesforløb.'

Uddannelsessystemet¹, inkl. det særlige område (markeringer med stiplede linjer er vores forslag)

¹ Efter oversigt fra Den statslige Kompetencefond